

ZinĀtnieki prognozĀ gaisa piesĀrĀtojoĀjo vielu emisijas LatvijĀ 2030.gadam

Thursday, 23 October 2014

Eiropas Komisijas (EK) rosinĀtajĀ priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktĀvai par daļēdu atmosfĀru piesĀrĀtojošo vielu emisiju samazinĀšanu un direktĀvas 2003/35/EK grozĀšanu (turpmāk – Valsts kopĀjo emisiju samazinĀšanas direktĀvas priekšlikums), par ko Virums.lv jau rakstĀja iepriekš, ziņojuma par ES kopĀjo emisiju apjoma prognozĀm un atsevišķo daļu bāzstu emisiju prognozes, kā arī indikatĀvie mĀrĀi uz 2030.gadu balstĀs uz StarptautiskĀ sistĀmu analĀzes institĀta (International Institute for Applied Systems Analysis, IIASA) veikto novĀrtĀjumu.

TĀkā IIASA emisiju aprĀinĀšanĀ izmantotĀ modeļa GAINS rezultĀti, kas tieši ietekmĀ emisiju prognozi un daļu bāzstu indikatĀvos mĀrĀus ir atkarĀgi no Valsts kopĀjo emisiju samazinĀšanas direktĀvas priekšlikumā noteikto mĀrĀu aprĀinĀšanai izvĀrtĀts atsauces gada emisiju lĀmeĀta, Latvijas Vides aizsardzĀbas fonds nolĀma finansĀt pĀrtĀjuma projektu „Eiropas Komisijas izvīrĀto mĀrĀu par gaisa piesĀrĀtojošo vielu emisiju samazinĀšanu uz 2030.gadu Latvijas emisiju aprĀinĀšanas pieĀtĀmu izvĀrtĀjums. MinĀtĀ projekta ietvaros tika novĀrtĀti EK izmantoto pieĀtĀmu emisiju aprĀinĀšanai 2010.gadam atbilstĀba situĀcijai LatvijĀ.

Projektu uzsĀkot tika konstatĀts, ka informĀcija, ko IIASA izmantojusi par pamatu emisiju aprĀinĀšanai, izmantojot modeli GAINS, ievĀrojami atšķiras no tĀm emisijĀm, ko nacionĀlĀs emisiju inventarizĀcijas ietvaros ir ziņtojusi Latvija. AtšķirĀbas sĀra dioksĀda (SO2) emisijĀm bija 25,6%, slĀpekļa oksĀda (NOX) emisijĀm 13,2%, nemetĀna gaistošo organisko savienojumu (NMGOS) emisijĀm 23,9%, amonjaka (NH3) emisijĀm 25,6% un smalkajĀm cietajĀm daļiĀm (PM2.5) 36,9% (tĀkā EK emisiju samazinĀjuma mĀrĀu noteikšanai izvĀrtĀts atsauces gads ir 2005.gads, tad – ie lielumi attiecas uz 2005.gadu).

VisĀm emisijĀm, izĀņemot NMGOS emisijĀm, GAINS aprĀinĀtĀs emisijas bija mazĀkas, kas radĀtu augstĀku emisiju Latvijai uz 2030.gadu noteikšanu. PĀc projekta ietvaros sagatavotĀs informĀcijas par emisiju aprĀinĀšanai izmantotajiem aktivĀtes datiem un emisiju faktoriem Latvijas inventarizĀcijĀ un pamatojumiem par kādĀ dainajiem pieĀtĀmumiem GAINS modelĀ, IIASA 2014.gada septembrĀ publicĀja atskaiti par GAINS modelĀ veikto izmantoto datu atjaunošanu un koriģĀšanu visĀm daļu bāzstĀm. JaunĀ GAINS modeļa datubĀze ir novĀrsusi visas lielĀs atšķirĀbas attiecĀbĀ pret Latvijas emisiju aprĀinĀšanas informĀciju 2005.gadu. VisĀs emisiju grupĀs, izĀņemot amonjaka emisijas, atšķirĀba starp GAINS modeļa datu bĀzi un Latvijas iesniegtiem datiem nav lielĀkas par 1%. Amonjaka emisijĀm – atšķirĀba ir samazinĀjusies no 25,6% uz 15%. LielĀkā atšķirĀba joprojĀm ir konstatĀjama emisiju aprĀinĀšanĀ mazajĀs biomasas sadedzinĀšanas iekĀrtĀs (mĀjsaimniecĀbas un pakalpojumu sektors).

MateriĀls tapis ar Latvijas Vides aizsardzĀbas fonda atbalstu